

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 1, Article Number: 1C0340**EDUCATION SCIENCES**

Received: October 2010
 Accepted: January 2011
 Series : 1C
 ISSN : 1308-7274
 © 2010 www.newwsa.com

Bilal Çoban
Yunus Emre Karakaya
Zeki Coşkuner
 Firat University
 bcoban@firat.edu.tr
 Elazig-Turkey

**İLKÖĞRETİMDE BEDEN EĞİTİMİ DERSİNDE KULLANILAN ÖĞRETMEN KILAVUZ
 KİTAPLARININ SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ
 ÖZET**

Araştırmanın evreni, özel ve kamu eğitim kurumlarında görev yapan sınıf öğretmenleridir. Örneklem ise Elazığ il merkezi ve ilçelerinde görev yapan 468 sınıf öğretmeni ile sınırlıdır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0,87, Bartlett testi 2671,773 ve katsayısı KMO 0,873 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda, sınıf öğretmenlerine yönelik beden eğitimi dersiyile ilgili kılavuz kitap hazırlanmalıdır sorusuna 4,28 ortalama ve kılavuz kitaptaki uygulamalar için okulda spor gereç yetersizliği vardır sorusuna 3,59 ortalamayla olumlu görüş bildirmişlerdir. Beden eğitimi dersine yönelik hizmet içi eğitim kursuna katıldım sorusuna 2,19 ortalama ve kılavuz kitapta yer alan yeni programın uygulanması için okuldaki spor araç-gereçlerinin yetersizliği var sorusuna ise 3,59 ortalamayla olumsuz yönde görüş bildirmişlerdir. Sonuç olarak, beden eğitimi kılavuz kitaplarının sınıf öğretmenleri için anlaşılır olmadığından tekrar gözden geçirilmesi gerektiği, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ile ilgili mutlaka hizmetçi eğitimi kurslara katılmaları gerektiği gibi sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, İlköğretim Okulları,
 Öğretmen Kılavuz Kitabı, Sınıf Öğretmenleri,
 Yeni Öğretim Programı

**IN PRIMARY LESSON OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS GUIDE BOOKS USED IN
 VIEWS OF THE CLASS BY TEACHER EVALUATION**

ABSTRACT

Universe of the private and public educational institutions are classroom teachers who work. Elazig provinces and districts in the sample of 468 teachers who work with is limited. Cronbach alpha internal consistency coefficient of 0.87, Bartlett test and 2671.773 KMO coefficient was calculated as 0.873. As a result of the findings, physical education courses for teachers should be prepared with questions about the guide books and guide books to the 4.28 average in school sports equipment for applications is lack of positive feedback to the question were averaging 3.59. Physical education courses for the in-service training courses I attended to the question 2.19 average and guide books in the new program for the implementation of school sports equipment shortcomings of there to the question of the 3.59 average of the negative comments reported. As a result, physical education guide books classroom for teachers to understand that the review should be the classroom teachers' physical education classes with absolutely maid training courses to attend as required results have emerged.

Keywords: Physical Education, Elementary Schools,
 Teacher's Guide Book, Classroom Teachers,
 New Education Program

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Toplumların nitelikli insan gücü talebi ancak nitelikli bir eğitimle sağlanabilmektedir. Nitelikli bir eğitim, önce amaçların belirlenmesini, bu amaçları gerçekleştirebilecek öğretim programının hazırlanmasını, sonra da hazırlanan programın uzman öğreticiler tarafından uygulanarak amaçların öğrencilere kazandırılmasını gerektirmektedir [13]. Eğitim genel anlamıyla, insanları belli amaçlara göre yetiştirme sürecidir. Bu süreçten geçen insanın kişiliği farklılaşır. Bu farklılaşma eğitim sürecinde kazanılan bilgi, beceri, tutum ve değerler yoluyla gerçekleşir. Günümüzde okullar, eğitim sürecinin en önemli kısmını oluşturur [4]. Öğrenme ise hayat boyu devam eden bir süreç olduğundan mevcut kavramlar her gün yeniden yapılandırılır. Bundan dolayı da bireylerin mevcut kavramlarını yeni gelişmelere paralel olarak yapılandırması gerekmektedir [1].

Eğitim sisteminin tamamlayıcısı ve ayrılmaz parçası olan beden eğitimi ise, aynı zamanda kişinin eğitimidir. Başka bir ifadeyle öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların, fert ve toplum önünde sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik olmalarını sağlar [2]. Beden eğitimi dersinde öğrencilere kazandırılmak istenen nitelikler iyi ve etkili bir öğretim ile mümkündür. Beden eğitimi dersinde öğretim etkinliklerinin yöneticisi olan beden eğitimi öğretmeni veya sınıf öğretmeni sadece üst düzeyde fiziksel beceriye sahip ya da konusunu iyi bilen kişi değil; aynı zamanda bunları öğrencilerine aktarabilen yani onların öğrenmelerini sağlayabilen kişi olarak değerlendirilmelidir [11].

1.1 Öğretmen Kılavuz Kitapları (Teacher Guide Books)

Milli Eğitim Bakanlığı 2004 yılında, Avrupa Birliğiyle işbirliği içinde yürütülen "Temel Eğitime Destek Projesi" kapsamında Türk Milli Eğitiminde yeni bir düzenlemeye gitmiş ve eğitim alanında reform niteliği taşıyan çalışmalar gerçekleştirmiştir. Eğitimde reform niteliği taşıyan program geliştirme çalışmalarına ilköğretimin ilk beş yılında okutulan temel derslerin (Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Fen ve Teknoloji) öğretim programlarının aynı anda ve koordineli bir şekilde geliştirilmesi ile başlanmıştır [7].

2004 ilköğretim ders programlarının geliştirilme sürecinde, katılımcı bir yaklaşım izlenerek toplumun her kesiminden konu ile ilgili kişi ve kuruluşların katılımları sağlanmış ve yapılan katkılar her aşamada değerlendirilmiştir [10]. Eğitimde kalite ve verimliliği yükseltmek amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu tarafından geliştirilen ilköğretim birinci kademe programları 2004-2005 Öğretim Yılında 9 ilde (İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli, Van, Hatay, Samsun, Bolu ve Diyarbakır) 120 pilot ilköğretim okulunda uygulamaya konularak başlanmıştır [12].

Milli Eğitim Bakanlığı tebliğler dergisi (Sayı, 2589) kriterlerine göre öğretmen kılavuz kitaplarının nitelikleri aşağıdaki gibi olmalıdır [8]; Konuların işlenişinde ulaşılmak istenen hedefler belirtilmeli, öğretim programlarında yer alan amaç ve açıklamalar doğrultusunda öğrencilere bilgi, beceri, anlayışı ve tutumların kazandırılmasında öğretmene yardımcı olacak ve öğretmeyi kolaylaştıracak açıklayıcı bilgiler yer almalı, öğretmeyi ve öğrenmeyi kolaylaştırmak amacıyla ilgi çekici değişiklik örnek ve uygulamalar yer almalı, bilgi, beceri, tavır ve tutumlar ile değerlerin öğrencilere kazandırılabilmesi için kullanılacak araç gereçle birlikte öğretim yöntem ve tekniklerine yer verilmelidir.

Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun 12.07.2004 tarih ve 114, 115, 116, 117 ve 118 sayılı kararları ile ilköğretim okullarının 1-5. sınıfları için 2005-2006 öğretim yılından itibaren yeni "İlköğretim Programı" uygulanmaya başlanmıştır. Bu gelişmeleri de göz önüne alarak devam ettirmekte olduğu program geliştirme

çalışmalarını sonuçlandırmış ve 2006 yılında ise yeni beden eğitimi öğretim programları uygulamaya konulmuştur [7].

2006-2007 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan beden eğitimi dersi yeni ilköğretim programında yapılandırmacı yaklaşım şu şekilde açıklanmıştır [9]. Beden eğitimi dersi yeni öğretim programında yapılandırmacı yaklaşım temel alınmış, öğrenme ortamlarının çeşitlendirilmesi ve öğrencinin doğrudan sürecin içinde olmasına dikkat edilmiştir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenciler, kendi öğrenmelerini yapılandırırılar. Yeni öğrenmeler öğrenenin önceki yaşantılarına dayanır. Yapılandırmacı yaklaşım ilkeleri ile işlenen derslerde öğrenme-öğretme ortamlarını katılımcı ve etkili hale getirmek gerekmektedir. Bu durumda her öğrenci etkinliğe katılmakta ve kendisini ifade etmektedir. Çünkü öğrenme yaşantıları öğrencilerin ilgi, istek, gereksinim ve ön öğrenmelerine dayanmaktadır. Her birey birbirinden farklı ve kendine özgü olduğundan, öğrenme yolları da buna göre farklılık göstermelidir.

Öğretmen kılavuz kitabı öğretmenin konuları nasıl sunacağına, öğrencilerde bilgi, beceri ve fikirlerin birbiriyle ilişkisinin nasıl kurulacağına ve öğrencilerin öğrenme süreçlerinin hangi aktivitelerle değerlendirileceğine ilişkin öğretmene rehber etmektedir [6]. Birçok öğretmen yıllardır belli öğretim alışkanlıkları ve anlayışına sahip geleneksel temele dayalı bir anlayışın içinde olduğundan, değişimin niteliğini ve çerçevesini anlatması bakımından öğretmen kılavuz kitapları önem taşımaktadır [1]. Yukarıda belirtilen bilgiler ışığında öğretmen kılavuz kitapları derse hazırlıklı olmada, uygulamalarda, ölçme ve değerlendirmede getirdiği açıklamalarla öğretimin etkili verilmesi için önemlidir. Bu doğrultuda öğretmen kılavuz kitaplarının amaçlar doğrultusunda kullanılmasında öğretmenlere çok büyük sorumluluklar düşmektedir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu araştırmada, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulamaya konulan ilköğretimde beden eğitimi dersi öğretmen kılavuz kitaplarının, sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

3. YÖNTEM (METHODOLOGY)

Bu araştırmanın evreni, özel ve kamu eğitim kurumlarında görev yapan sınıf öğretmenleridir. Örneklem ise Elazığ il merkezi ve ilçelerinde görev yapan 468 sınıf öğretmeni ile sınırlıdır. Katılımcıların görüşlerini belirlemek amacıyla Survey-tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından anket geliştirilmiş ve ankette şu aşamalar takip edilmiştir. İlk olarak ilgili literatür taranmış ve 36 soruluk bir soru havuzu oluşturulmuştur. Bu sorular ilk olarak eğitim bilimleri uzmanlarının görüşlerine sunulmuş, açıklık, anlaşılabilirlik ve güvenilirlik konularında anketi değerlendirmeleri istenmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 4 soru elenerek 32 adet soru ön uygulama yapılmak üzere düzenlenmiştir. Toplam 85 kişi üzerinde yapılan ön uygulamadan elde edilen veriler bilgisayara yüklenerek, SPSS paket programında değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sırasında faktör analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda faktör yükü 0,35 ve üzerinde olan maddeler alınmış ve faktör yükü 0,35'in altında olan 5 madde işlerliği olmadığından ankette çıkarılmıştır. Anketin toplam soru sayısı 27 olarak oluşturulmuştur. Anket iki bölüme ayrılmıştır; birinci bölümde araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel bilgilerine yönelik 5 madde, ikinci bölümde ise sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi kılavuz kitabı hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla 22 madde yer almıştır. Anket soruları ankete katılan sınıf öğretmenlerine karışık olarak verilmiş, değerlendirme aşamasında, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi

dersine ilişkin maddeler ve sınıf öğretmenlerinin öğretmen kılavuz kitabına ilişkin maddeler şeklinde 2'ye ayrılmıştır.

Elde edilen veriler SPSS 17,0 paket programında analiz edilmiş ve verilerin istatistiksel geçerliliği için 0,05 anlamlılık düzeyi kabul edilmiştir. Ölçeğin Cronbach Alpha (güvenirlilik katsayısı) iç tutarlılık katsayısı 0,87, Bartlett testi 2671,77 ve katsayısı KMO 0,87 olarak hesaplanmıştır.

Araştırmada veri toplamak amacıyla kullanılan anketteki likert tipi verilerin çözümlenmesi için, aşağıda belirtilen beşli ölçek aralıkları kullanılmıştır. Anket sorularına katılma derecesi bakımından; Tamamen Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum, Hiç katılmıyorum olarak beşli likert tipi ölçek kullanılmış ve katılım sınırları veri toplama aracı, beşli likert tipi derecelendirme ölçeği esas alınarak geliştirilmiştir. Değer aralıkları, olumludan olumsuz doğru; 5.00- 4.21 Aralığı "Tamamen Katılıyorum", 4.20-3.41 Aralığı "Katılıyorum", 3.40-2.61 Aralığı "Kararsızım" 2.60-1.81 Aralığı "Katılmıyorum" 1.80- 1.00 Aralığı "Hiç Katılmıyorum" olarak derecelendirilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUM (FINDINGS AND INTERPRETATIONS)

Bu bölümde, araştırma sonuçlarına ilişkin elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve değerlendirilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya katılanların cinsiyet durumlarına göre genel dağılımı
(Table 1. According to the research participants to the general distribution of gender status)

Cinsiyet	f	%
Erkek	302	64,5
Kadın	166	35,5
Toplam	468	100,0

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılanların %64,5 inin kadın ve %35,5 inin de erkek öğretmenden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya katılanların mesleki kıdemlerine göre genel dağılımı
(Table 2. According to research participants occupational retirement general distribution)

Mesleki Kıdem	f	%
1-5 Yıl	88	18,8
6-10 Yıl	76	16,2
11-15 Yıl	128	27,4
16-20 Yıl	64	13,7
21 Yıl ve üstü	112	23,9
Toplam	468	100,0

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin %18,8 inin 1-5 yıl, %16,2 sinin 6-10 yıl, %27,4 ünün 11-15 yıl, %13,7 inin 16-20 yıl ve %23,9 unun 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 3. Araştırmaya katılanların eğitim yapma durumlarına göre genel dağılımı

(Table 3. Study participants according to the state to do research for general distribution)

Eğitim Durumunuz	f	%
Lisans	446	95,3
Lisansüstü	22	4,7
Toplam	468	100,0

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim durumlarına göre incelendiğinde %95,3 ünün lisans mezunu,%4,7 sinin lisansüstü eğitimlere sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4. Araştırmaya katılanların görev yaptıkları yerlere göre genel dağılımı

(Table 4. Working with participants to explore their place by general distribution)

Görev Yaptığınız Okul Yeri	f	%
İl merkezi	284	60,7
İlçe	148	31,6
Belde/köy	36	7,7
Toplam	468	100,0

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları yerlere göre %60,7 sinin il merkezinde, %31,6' sinin ilçe merkezinde, %7,7 sinin belde ve köylerde görev yaptıkları görülmektedir.

Tablo 5. Araştırmaya katılanların okutuldukları sınıflara göre genel dağılımı
(Table 5. According to the research participants to the instructed classes general distribution)

Okutulan Sınıf Düzeyi	f	%
1.Sınıf	98	20,9
2.Sınıf	108	23,1
3.Sınıf	94	20,1
4.Sınıf	96	20,5
5.Sınıf	72	15,4
Toplam	468	100,0

Tablo 5' e bakıldığında; araştırmaya katılan öğretmenlerin okuttukları %20,9' unun 1.sınıf, %23,1' inin 2.sınıf, %20,1' inin 3.sınıf, %20,5'nin 4.sınıf ve %15,4' ünün 5.sınıf öğretmenlerinden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 6. Araştırmaya katılanların beden eğitimi dersine ilişkin görüşleri
(Table 6. Physical education to research participants opinions)

M.No	Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşleri	$\bar{X}$	ss
1	Beden eğitimi dersine yönelik hizmet içi eğitim kursuna katıldım	2,19	1,33
2	Beden eğitimi dersiyile ilgili gelişmeleri internetten takip ediyorum	2,58	1,10
22	Ders uygulamalarında kılavuz kitaba bağlı kalmadan eski sisteme göre ders işliyorum	2,80	1,20
3	Beden eğitimi dersiyile ilgili gelişmeleri zümre öğretmenlerimden takip ediyorum	2,86	1,18
4	Beden eğitimi programı için verilen hizmet içi seminerlerinin süresini yetersiz olduğunu düşünüyorum	3,06	1,26
5	Beden eğitimi dersiyile ilgili yeni programın sınıflar kalabalık olduğundan dolayı uygulama imkanım olmuyor	3,16	1,28
21	Kılavuz kitaptaki kazanımların öğrenciler tarafından öğrenmesi için uygun olarak hazırlanmış ancak etkinlikler için ders saati yetmemektedir	3,19	1,17

*p<.05

Tablo 6'da sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine ilişkin görüşlerine bakıldığında, "Beden eğitimi dersine yönelik hizmet içi eğitim kursuna katıldım" sorusuna 2,19 ortalama ile "Katılmıyorum şeklinde görüş

bildirmişler, "Beden eğitimi dersiyle ilgili gelişmeleri internetten takip ediyorum" şeklindeki soruya 2,58 ortalama ile "Katılmıyorum" şeklinde görüş bildirmişlerdir. Yine "Kılavuz kitaptaki kazanımların öğrenciler tarafından öğrenmesi için uygun olarak hazırlanmış ancak etkinlikler için ders saati yetmemektedir" sorusuna 3,19 ortalama ile "Kararsızım" şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 7. Araştırmaya katılanların öğretmen kılavuz kitabına ilişkin görüşleri

(Table 7. Teacher's guide to book survey participants opinions)

M.No	Kılavuz Kitaba İlişkin Görüşleri	$\bar{X}$	ss
13	Kılavuz kitapta yer alan etkinlikleri ders ortamında kolaylıkla uygulayabiliyorum	2,79	1,05
17	Kılavuz kitabın konu başlıkları ve alt başlıkları seçimi ders programına uygun bir şekilde oluşturulmuştur	2,90	1,06
20	Kılavuz kitapta konuların özelliğine göre ilgili etkinliklerin öğrenciler tarafından yapılması için yeterince yer verilmiştir	2,94	1,05
18	Kılavuz kitap, öğretmenler arasında işbirliğini destekleyici bir biçimde hazırlanmıştır	2,95	1,05
15	Kılavuz kitapta yer alan kazanımlar öğrencilerin gelişim düzeyi dikkate alınarak belirlenmiştir	3,01	1,06
14	Kılavuz kitapta yer alan konular ve içerikleri öğretmene rehberlik edici nitelikte hazırlanmıştır	3,02	1,05
7	Kılavuz kitapta yer alan kazanımlar sistematik bir şekilde ifade edilmiştir.	3,05	1,10
12	Kılavuzda kitapta yer alan etkinlikler sayesinde öğrencilerin beden eğitimi dersine aktif olarak katılmaktadır.	3,06	1,10
19	Kılavuz kitapta önerilen öğretim yöntemleri ve etkinlikler öğrencinin sosyalleşmesinde önemli katkılar sağlamaktadır	3,07	1,02
8	Kılavuz kitap ölçme-değerlendirme konusunda yeterli bilgi vermemektedir.	3,09	1,14
9	Kılavuz kitap, dil ve anlatım bakımından anlaşılır bir nitelikte hazırlanmıştır	3,13	1,13
11	Kılavuz kitapta yer alan beden eğitimi dersindeki programın içeriğinin çok fazla olduğunu düşünüyorum	3,15	1,13
16	Kılavuz kitaptaki kazanımlar uygun değil, kazanımlar daha çok merkez okullarına yönelik hazırlanmıştır	3,34	1,10
10	Kılavuz kitaptaki uygulamalar için okulda spor gereç yetersizliği vardır	3,59	1,26
6	Sınıf öğretmenlerine yönelik beden eğitimi dersi ile ilgili ayrı bir kılavuz hazırlanmalıdır	4,28	1,13

*p<.05

Tablo 7'de katılımcılar "Kılavuz kitapta yer alan etkinlikleri ders ortamında kolaylıkla uygulayabiliyorum" sorusuna 2,79 ortalama ile "Kararsızım" şeklinde görüş bildirdikleri, "Kılavuz kitapta yer alan beden eğitimi dersindeki programın içeriğinin çok fazla olduğunu düşünüyorum" sorusuna 3,15 ortalama ile "Kararsızım", "Kılavuz kitaptaki kazanımlar uygun değil, kazanımlar daha çok merkez okullarına yönelik hazırlanmıştır" şeklindeki soruya 3,34 ortalama ile "Kararsızım", yine "Kılavuz kitaptaki uygulamalar için okulda spor gereç yetersizliği vardır" şeklindeki soruya 3,59 ortalama ile "Katılmıyorum" şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 8'de katılımcılar Beden eğitimi dersine yönelik hizmet içi eğitim kursuna katıldım (erkek,2,31, kadın 1,98), Kılavuz kitapta yer alan beden eğitimi dersindeki programın içeriğinin çok fazla olduğunu

düşünüyorum (erkek 3,06, kadın 2,74), Kılavuz kitapta yer alan konular ve içerikleri öğretmene rehberlik edici nitelikte hazırlanmıştır (erkek 3,15, kadın 2,87), Kılavuz kitap, öğretmenler arasında işbirliğini destekleyici bir biçimde hazırlanmıştır (erkek 3,21, kadın 2,98) Kılavuz kitapta yer alan etkinlikleri ders ortamında kolaylıkla uygulayabiliyorum (erkek 3,12, kadın 2,84) Kılavuz kitapta yer alan etkinlikler sayesinde öğrencilerin beden eğitimi dersine aktif olarak katılmaktadır (erkek 3,16, kadın 2,74), Kılavuz kitap, dil ve anlatım bakımından anlaşılır bir nitelikte hazırlanmıştır (erkek 3,01, kadın 2,68) önermelerinde cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre önermelere verilen görüşleri

(Table 8. Research proposals given to the participants according to gender opinions)

M. No	Cinsiyet	$\bar{X}$	S	t	p
1	Erkek (n=302)	2,31	1,36	2,51	0,01
	Kadın (n=166)	1,98	1,26		
11	Erkek (n=302)	3,06	1,06	2,22	0,02
	Kadın (n=166)	2,74	1,02		
14	Erkek (n=302)	3,15	1,10	2,63	0,00
	Kadın (n=166)	2,87	1,08		
18	Erkek (n=302)	3,21	1,12	2,10	0,03
	Kadın (n=166)	2,98	1,13		
13	Erkek (n=302)	3,12	1,06	1,96	0,05
	Kadın (n=166)	2,84	1,02		
12	Erkek (n=302)	3,16	1,08	2,91	0,00
	Kadın (n=166)	2,74	0,98		
9	Erkek (n=302)	3,01	1,12	2,31	0,02
	Kadın (n=166)	2,68	0,89		

*p<.05

Tablo 9. Araştırmaya katılanların mesleki kıdem durumuna göre yaşanan sorunlara yönelik görüşleri

(Table 9. According to the research participants problems of state for occupational retirement opinions)

M.No	Mesleki Kıdem	$\bar{X}$	S	F	p	Fark Olan Gruplar
5	1-5 yıl (n=88) (a)	2,77	1,06	4,96	0,00	a-b
	6-10 yıl (n=76) (b)	3,39	1,31			
	11 -15 yıl (n=128) (c)	3,15	1,27			
	16-20 yıl (n=64) (d)	3,37	1,30			
	21 yıl ve üstü (n=112)	2,80	1,25			
17	1-5 yıl (n=88) (a)	3,34	1,02	3,58	0,00	a-e
	6-10 yıl (n=76) (b)	3,18	1,21			
	11 -15 yıl (n=128) (c)	3,20	1,16			
	16-20 yıl (n=64) (d)	2,93	1,12			
	21 yıl ve üstü (n=112)	2,80	1,12			
19	1-5 yıl (n=88) (a)	3,52	0,92	2,48	0,04	a-e
	6-10 yıl (n=76) (b)	3,21	1,14			
	11-15 yıl (n=128) (c)	3,14	1,19			
	16-20 yıl (n=64) (d)	3,21	1,18			
	21 yıl ve üstü (n=112)	2,82	1,11			

*p<.05

Tablo 9'da araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerini mesleki kıdem açısından bakıldığında; Beden eğitimi dersiyle ilgili yeni programın sınıflar kalabalık olduğundan dolayı uygulama imkanım olmuyor önermesine (1-5 yıl 2,77 iken, 6-10 yıl 3,39), Kılavuz kitabın konu başlıkları ve alt başlıkları seçimi ders programına uygun bir şekilde oluşturulmuştur önermesine (1-5 yıl 3,34, iken 21 yıl ve üstü 2,80), Kılavuz kitapta önerilen öğretim yöntemleri ve etkinlikler öğrencinin sosyalleşmesinde önemli katkılar sağlamaktadır önermesine (1-5 yıl 3,52 iken, 21 yıl ve üstü 2,82) oranlarında farklılıklar görülmüştür.

Tablo 10. Araştırmaya katılanların görev yaptığı yere göre sorunlara yönelik görüşleri

(Table 10. According to the research participants on the floor of the problems for the working opinions)

M. No	Görev Yaptığı Yer	$\bar{X}$	S	F	p	Fark Olan Gruplar
6	Merkez (n=284) (a)	3,17	1,20	4,50	0,01	b-c
	İlçe (n=148) (b)	3,01	1,41			
	Belde/Köy (n=36) (c)	3,72	1,16			
14	Merkez (n=284) (a)	3,02	1,09	7,39	0,00	c-a,b
	İlçe (n=148) (b)	2,95	1,08			
	Belde/Köy (n=36) (c)	3,72	1,05			
17	Merkez (n=284) (a)	3,00	1,11	8,68	0,00	c-ab
	İlçe (n=148) (b)	3,09	1,16			
	Belde/Köy (n=36) (c)	3,83	1,08			
20	Merkez (n=284) (a)	3,21	1,02	4,61	0,01	a-c
	İlçe (n=148) (b)	3,44	1,21			
	Belde/Köy (n=36) (c)	4,00	1,08			
16	Merkez (n=284) (a)	3,11	1,03	3,29	0,03	b-c
	İlçe (n=148) (b)	2,89	1,00			
	Belde/Köy (n=36) (c)	3,55	0,92			

*P<.05

Tablo 10'da katılımcıların görev yaptıkları yerlere göre, sınıf öğretmenlerine yönelik beden eğitimi dersi ile ilgili ayrı bir kılavuz hazırlanmalıdır önermesine (ilçede görev yapanlar 3,01, iken belde de görev yapanlar 3,72 oranında), kılavuz kitapta yer alan konular ve içerikleri öğretmene rehberlik edici nitelikte hazırlanmıştır önermesine (belde de görev yapanlar 3,72 iken ilçede 2,95, merkezde görev yapanlar 3,02 oranında), kılavuz kitabın konu başlıkları ve alt başlıkları seçimi ders programına uygun bir şekilde oluşturulmuştur önermesine (belde de görev yapanlar 3,83 iken ilçede 3,09, merkezde görev yapanlar 3,00 oranında) kılavuz kitapta konuların özelliğine göre ilgili etkinliklerin öğrenciler tarafından yapılması için yeterince yer verilmiştir önermesine (belde de görev yapanlar 4,00 oranında iken, merkezde görev yapanlar 3,21 oranında) kılavuz kitaptaki kazanımlar uygun değil, kazanımlar daha çok merkez okullarına yönelik hazırlanmıştır önermesine (belde de görev yapanlar 3,55 iken, ilçede görev yapanlar 2,89 oranında) istatistiki anlamda farklılıklar tespit edilmiştir.

Tablo 11. Araştırmaya katılanların okutulan sınıfa göre yönelik görüşleri
(Table 11. According to research participants for the class are read reviews)

M. No	Okutulan Sınıf	$\bar{X}$	S	F	p	Fark Olan Gruplar
5	1.sınıf (n=98) (a)	3,08	1,23	2,99	0,01	c-d
	2.sınıf (n=108) (b)	3,03	1,29			
	3.sınıf (n=94) (c)	2,80	1,23			
	4.sınıf (n=96) (d)	3,41	1,32			
	5.sınıf (n=72) (e)	2,97	1,12			
14	1.sınıf (n=98) (a)	3,00	0,97	3,18	0,01	d-e
	2.sınıf (n=108) (b)	2,98	1,06			
	3.sınıf (n=94) (c)	3,04	1,22			
	4.sınıf (n=96) (d)	2,91	1,13			
	5.sınıf (n=72) (e)	3,47	1,04			
13	1.sınıf (n=98) (a)	3,00	0,97	3,75	0,00	b-e
	2.sınıf (n=108) (b)	2,98	1,06			
	3.sınıf (n=94) (c)	3,04	1,22			
	4.sınıf (n=96) (d)	2,91	1,13			
	5.sınıf (n=72) (e)	3,47	1,04			

Tablo 11'de katılımcıların okuttukları sınıflara göre sorulan önermelerden, beden eğitimi dersiyle ilgili yeni programın sınıflar kalabalık olduğundan dolayı uygulama imkanım olmuyor önermesine (3.sınıfı okutanlar 2,80 oranında iken, 4.sınıf okutanlar 3,41 oranında), kılavuz kitapta yer alan konular ve içerikleri öğretmene rehberlik edici nitelikte hazırlanmıştır önermesine (4.sınıf okutanlar 2,91 iken 5.sınıf okutanlar 3,47 oranında), Kılavuz kitapta yer alan etkinlikleri ders ortamında kolaylıkla uygulayabiliyorum önermesine (2.sınıf okutanlar, 2,98 iken 5. sınıf okutanlar 3,47 oranında) değişkenler arasında istatistiksel anlamda farklılıklar tespit edilmiştir (*P<.05).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

2006-2007 öğretim yılında uygulanmaya başlanan yeni ilköğretim beden eğitimi programının, öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenme etkinliklerine katılımlarını sağlayacak şekilde yapılandırıcı yaklaşım anlayışıyla hazırlanmıştır. Beden eğitimi dersinde önce, öğrencinin kendi bedenini tanıması, hangi hareketleri yapabileceğine ve hangilerini yapamayacağını kendisinin karar vermesi gerekir. Aynı zamanda öğrencinin bu hareketlerden zevk alması, eğitiminin de bunu engellememesi gerekmektedir [3].

Tablo 6'da belirtildiği gibi "Beden eğitimi dersine yönelik hizmet içi eğitim kursuna katıldım" maddesine katılımcılar 2,19 ortalama ile "Katılmıyorum" şeklinde görüş belirttikleri görülmektedir. Bundan dolayı sınıf öğretmenlerinin bu programı uygulamada yeterli düzeye getirilmeleri için hizmet içi eğitime alınmaları gerekmektedir. Bu madde Güven (2008)'nin yaptığı çalışmayla paralellik göstermektedir. Güven (2008), sınıf öğretmenlerine yönelik görüşlerini "Öğretmenlere gerek hizmet öncesi, gerekse hizmet içi eğitimle yeni programlara uygun öğretim yöntem teknikleri ve ölçme değerlendirme konularındaki yeterliliklerini artırmak amacıyla öğretmen eğitiminde kapsamlı çalışmalara yer verilmelidir" şeklinde belirtmiştir [5. Yine Tekişik'in (2005) yaptığı çalışmada "Yeni ilköğretim programlarının başarıyla uygulanarak amacına ulaşabilmesi için her şeyden önce, uygulamayı yapacak öğretmenlerin ve onlara rehberlik edecek müfettişlerin, acilen çok iyi eğitimmeleri zorunluluğunu vurgulamıştır [14]. Yine bu çalışmada bu maddeyi destekler niteliktedir.

Tablo 6'da belirtildiği gibi "Sınıf öğretmenleri beden eğitimi dersiyle ilgili yeni programın sınıflar kalabalık olduğundan dolayı

uygulama imkanım olmuyor" maddesine 3,16 ortalama ile "Kararsızım" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Günümüz ders müfredatının yoğunluğu, ölçme değerlendirme konularındaki problemlerden dolayı bu madde önemlilik arz etmektedir. Yine 21. maddede sorulan soruda "Kılavuz kitaptaki kazanımların öğrenciler tarafından öğrenmesi için uygun olarak hazırlanmış ancak etkinlikler için ders saati yetmemektedir" sorusuna 3,19 ortalama ile "Kararsızım" şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Bu belirsizlik yeni programın uygulanması konusunda problemlerin olduğunu göstermektedir. Yılmaz ve Gündüz (2008)'ün, yaptıkları çalışmada bu maddeyi destekler niteliktedir. Bu çalışmada "Ankara merkez ilçeleri resmi ilköğretim okullarında görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme uygulamaları konusuna oldukça önem verdikleri, fakat içinde buldukları şartlardan dolayı ölçme ve değerlendirme, ders müfredatının yoğunluğu, sınıfların kalabalık olması, ders saatlerinin yetersiz olması ve öğrencilerin derse karşı olan tutumları gibi sorunlar, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme uygulamalarını gerektiği şekliyle yapmalarını zorlaştıran önemli engellerden bazıları olduğu yönündedir" [16]. Yapılan başka bir araştırmada yeni ders programlarına dayalı etkinliklerin verimli bir şekilde uygulanabilmesi için kalabalık sınıflardaki öğrenci sayılarının azaltılmasıyla ilgili çalışmalar yapılmalıdır önerisinde bulunmuşlardır (Güven, 2008: 234). Yine yapılan başka bir araştırmada; "Bireysel farklılıklara düşük bir eğitimi gerçekleştirmek için ilköğretimde sınıf öğrenci sayısı 25'ten fazla olmamalıdır şeklinde sonuca varılmıştır [15]. Yapılan bu çalışmaların hepsi ilgili maddeyi destekler niteliktedir.

Tablo 8'de 10. madde de "Kılavuz kitaptaki uygulamalar için okulda spor gereç yetersizliği vardır" şeklindeki maddeye katılımcılar 3,59 ortalama ile "Katılıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir Yeni programın amacına ulaşması için bu konu önem arz etmektedir. Kılavuz kitapta belirtilen etkinliklerin uygulanması için eğitim kurumları okulda spor araç ve gereç ihtiyacını giderme yoluna gitmelidir. Güven (2008)'nin yaptığı araştırmada bu konunun çok önemli olduğunu belirtmektedir. Bu çalışmada "Programların uygulanabilirliğini kolaylaştırmak için okulların fiziki donanımları daha yeterli hale getirilmeli ve destekleyici ders materyalleri geliştirilmelidir" [5] şeklinde sonuca varmışlardır.

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda yeni programın sınıf öğretmenleri tarafından daha verimli bir şekilde uygulanması için bazı öneriler aşağıda verilmiştir;

- Beden eğitimi dersine yönelik hizmet içi eğitim kurslarına alınmalı,
- Sınıf öğretmenleri beden eğitimi öğretmenleriyle işbirliğine gitmeli,
- Spor eğitiminde 50-60 kişilik sınıflarda eğitim görüldüğünden dolayı gerekli alt yapı çalışmaları başlatılmalı ve sınıf mevcutları 25'in altına düşürülmeli,
- Kılavuz kitap sınıf öğretmenlerine yönelik anlatım daha anlaşılır bir nitelikte hazırlanmalı,
- Beden eğitimi ders saatleri öğrencilerin ihtiyaçlarını giderecek düzenlenmeli,
- Üniversitelerde öğrenim gören sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersleri yeni sisteme göre ders içerikleri yeniden düzenlenmeli.

NOT (NOTICE)

Bu makale, 20-22 Mayıs 2010 tarihleri arasında Fırat Üniversitesinde düzenlenen "9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu"nda bildiri olarak sunulan, Sempozyum Oturum Başkanlarının yazılı önerisi ve Yürütme ve Bilim Kurulu tarafından da "Başarılı" bulunan çalışmanın yeniden yayımlanmış versiyonudur.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Aycı, H.Ş. ve Ernas, S., (2009). Öğretmen Kılavuz Kitaplarının Yapılandırma Kurama Göre Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi. Balıkesir Üniversitesi. Eğitim Fakültesi Elektronik, Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi: Cilt: 3, Sayı: 2, ss: 212-225.
2. Başoğlu, B., (1995). Ankara İli Devlet Liselerinde Görev Yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir Araştırma. Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
3. Bilir, P., (2008). Yeni Beden Eğitimi Öğretim Programı ve Köy Enstitülerinde Beden Eğitimi Derslerinin Yapılandırma Öğretim Yaklaşımı Açısından Değerlendirilmesi. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi: VI (3). ss:145-150.
4. Fidan, N. ve Erden, M., (1998). Eğitime Giriş. İstanbul: Alkim Yayınları.
5. Güven, S., (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Ders Programlarının Uygulamasına İlişkin Görüşleri. Milli Eğitim Dergisi: Sayı: 177. Ankara. ss: 234.
6. Köseoğlu, F., Atasoy, B., Kavak, N., Akkuş, H., Budak, E., Tümay, H., Kadayıfçı, H. ve Taşdelen, U., (2003). Yapılandırma Öğrenme Ortamı İçin Bir Fen Ders Kitabı Nasıl Olmalı?. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
7. Milli Eğitim Bakanlığı, (2005). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. 2005/80 Nolu Genelge.
8. Milli Eğitim Bakanlığı, (2006). Tebliğler Dergisi. Sayı: 2589. Erişim: http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2589_0.html. Erişim Tarihi: 05 Ocak 2010.
9. Milli Eğitim Bakanlığı, (2007). Beden Eğitimi Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu. Ankara.
10. Milli Eğitim Bakanlığı, (2010). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Erişim: <http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules>. Erişim Tarihi: 10 Şubat 2010.
11. Ünlü, H. ve Aydos, L., (2007). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kullandıkları Öğretim Yöntemleri. Niğde Üniversitesi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 1(1). Erişim: <http://dergi.nigde.edu.tr/index.php/besyodergi/article/view/16/11>. Erişim Tarihi: 04. Nisan 2008.
12. Sever, S., (2005). 2004 Öğretim Programında Türkçe Öğretimi Anlayışı. Kayseri, Eğitimde Yansımalar: 8. Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu. ss: 177.
13. Özcan, T., (2002). İlköğretim Ders Programı Genel Amaçlarının Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi: Kilis İlinde Bir Araştırma. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
14. Tekişik, H.H., (2005). Yeni İlköğretim Programlarının Uygulanmasına Öğretmenlerin Hazırlanması. Eğitimde Yansımalar VIII: Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu. Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi: Kayseri.
15. Turan, İ. ve Karabacak, N., (2008). Sosyal Bilgiler Öğretmen Kılavuz Kitaplarının Öğretimdeki Yansımaları. Milli Eğitim Dergisi: Sayı: 177, Ankara. ss: 138.
16. Yılmaz G. ve Gündüz N., (2008). Ankara Merkez İlköğretim Okullarında Görevli Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerinin Uygulanışına İlişkin Görüşleri. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi: Cilt: VI (3). Ankara. ss: 103-111.